

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 456/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., a. s., P., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. P. K., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. P. K., pre namietané porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžp/1/2010 zo 17. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2010 doručená a 27. októbra 2010 doplnená sťažnosť spoločnosti P., a. s., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. P. K., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. P. K., pre namietané porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžp/1/2010 zo 17. augusta 2010.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľke sa prostredníctvom spoločnosti E., a. s., P. (ďalej len „spoločnosť E.“), stala známou skutočnosť, že najvyšší súd (ako odvolací súd) uznesením sp. zn. 1 Sžp/1/2010 zo 17. augusta 2010 rozhodol o prerušení konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu – S., ústredia, útvaru integrovaného povoľovania a kontroly (t. j. druhostupňového správneho orgánu) č. 3806-27225/27/2008/Haš z 18. augusta 2008, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie S., I., č. 737-2398/37/2008/Ver,Sta/373200107 z 22. januára 2008 (t. j. prvostupňového správneho orgánu) o vydaní integrovaného povolenia pre spoločnosť E. na vykonávanie činností v prevádzke „P.“, o predložení predbežných otázok Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), ako aj o odklade vykonateľnosti tohto rozhodnutia do rozhodnutia Súdného dvora o predbežných otázkach.

Podľa názoru sťažovateľky zrušením rozhodnutia správneho orgánu môžu byť dotknuté jej práva a povinnosti ako účastníka správneho konania, v ktorom vystupuje ako vlastník a zároveň prenajímateľ pozemkov nachádzajúcich v katastrálnom území P.

spoločnosti E. (ako nájomcovi), a to pre účely výstavby a následného riadneho a kontinuálneho prevádzkovania skládky odpadov.

Sťažovateľka ďalej uviedla:

„NS SR v konaní spis. zn. 1 Šžp/1/2010 postupoval nesprávne, keď nedostatočne zistil okruh účastníkov konania v zmysle ust. § 250 ods. 1 O. s. p., nepreveril si všetky relevantné súvislosti a uznesením nepribral sťažovateľa ako účastníka správneho konania, hoci je povinný tak konať aj bez návrhu.

Máme zato, že je preukázané, že sťažovateľ mal byť účastníkom súdneho konania pred všeobecným súdom, nakoľko zrušením integrovaného povolenia vzťahujúceho sa aj na pozemky v jeho výlučnom vlastníctve, bude na svojich právach a právom chránených záujmoch priamo dotknutý...

Sťažovateľ poukazuje aj na tú skutočnosť, že proti napadnutému uzneseniu NS SR nepripustil opravný prostriedok...

Sťažovateľ dáva do pozornosti aj ten fakt, že neexistovali dôvody na postup NS SR v časti formulovania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie.

V tomto kontexte je dôležité a podstatné to, že Ústavný súd Slovenskej republiky... nálezom č. I. ÚS 223/09-131 zo dňa 27. mája 2010 rozhodol o porušení základných práv spoločnosti E., a. s., napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil NS SR na ďalšie konanie s uložením povinnosti riadiť sa právnymi názormi Ústavného súdu SR.

Ďalej v súvislosti s nedôvodnosťou postupu NS SR dávame do pozornosti tú skutočnosť, že ak NS SR chce prihliadať na komunitárny rozmer prejednávanej veci, potom nie je formulácia prejudiciálnych otázok (pozn. ústavného súdu) celkom zrozumiteľná, keďže tieto sa vzťahujú na Smernicu Rady 85/337/EHS a Smernicu Rady 96/61/ES, ktoré už prešli transpozičným procesom a ich ustanovenia boli začlenené do právneho poriadku SR, konkrétne do zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov...

Odkladom vykonateľnosti rozhodnutí správnych orgánov formulovaným vo výroku III napadnutého uznesenia NS SR nastala situácia, že v akumuláčnej nádrži sa z dôvodu zrážok dopadajúcich na teleso skládky nachádzajúce sa na pozemkoch sťažovateľa hromadí bez

ohľadu na prevádzkovanie skládky priesaková kvapalina, ktorú nie je prevádzkovateľ skládky oprávnený z akumuláčnej nádrže odčerpávať a ani s ňou nijakým iným spôsobom nakladať. Z dôvodu obmedzeného objemu akumuláčnej nádrže je isté, že nahromadená kvapalina časom pretečie cez okraj akumuláčnej nádrže do okolitého terénu, a to konkrétne do pozemkov v bezprostrednom okolí akumuláčnej nádrže, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa...

Na základe uvedeného je nesporné, že odkladom vykonateľnosti rozhodnutí správnych orgánov (integrovaného povolenia) dochádza k mnohonásobne väčšej ujme, než aká by mohla vzniknúť iným osobám. Z riadenej a kontrolovanej skládky sa odkladom vykonateľnosti integrovaného povolenia stala neriadená skládka, pri ktorej hrozí, že práve kvôli nemožnosti odvázať priesakovú kvapalinu z akumuláčnej nádrže na zmluvnú čističku odpadových vôd dôjde k jej pretečeniu do pozemkov vo vlastníctve sťažovateľa, a tým k emisiám z neriadenej prevádzky, ku ktorým by pri jej riadnej prevádzke preukázateľne nedošlo.“

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sžp/1/2010 zo 17. augusta 2010 porušil jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, aby uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 140/03, III. ÚS 118/04, III. ÚS 170/06).

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1

dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp/1/2010 zo 17. augusta 2010. Podstata jej námietok spočívala v tom, že najvyšší súd v napádanom konaní postupoval nesprávne, keď nedostatočne zistil okruh účastníkov konania v zmysle § 250 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a nekonal s ňou ako s účastníkom konania.

Okruh účastníkov správneho konania upravuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a osobitné zákony.

Podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa § 14 ods. 2 Správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účastníkom konania je

- a) prevádzkovateľ,
- b) vlastník pozemku alebo stavby, ktorého práva k nim môžu byť povolením priamo dotknuté,
- c) obec, v ktorej je povolená prevádzka umiestnená alebo podľa územného plánu alebo územného rozhodnutia má byť umiestnená,
- d) zainteresovaná verejnosť; v prípadoch podľa odseku 3 písm. b) a c) na základe písomnej prihlášky podanej po zverejnení žiadosti [§ 12 ods. 2 písm. d)].

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Na preskúmavanie rozhodnutí a postupov správnych orgánov sú vecne príslušné krajské sudy (§ 246 ods. 1 OSP). Najvyšší súd je odvolacím súdom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa (§ 250ja OSP).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa ustanovenia § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka si druhú vetu § 250 ods. 1 OSP vykladá ako povinnosť najvyššieho súdu, v dôsledku nesplnenia ktorej malo dôjsť k porušeniu jej označených práv.

Podľa názoru ústavného súdu zo znenia druhej vety § 250 ods. 1 OSP vyplýva na jednej strane to, že nie je vylúčené, aby všeobecný súd pribral do (súdneho) konania účastníka správneho konania aj na základe jeho návrhu, a na druhej strane to, že posúdenie možnosti zásahu do práv a povinností účastníka správneho konania je na voľnej úvahe všeobecného súdu. Zároveň je potrebné uviesť, že toto ustanovenie nevyklučuje, aby o pribratí účastníka správneho konania rozhodoval ako súd prvého stupňa, tak aj odvolací súd.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sťažovateľka sa postavenia účastníka konania pred všeobecnými súdmi domáhala až po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 223/09-131 z 27. mája 2010, ktorým rozhodol o porušení

základných práv spoločnosti E. podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 5/2009 zo 6. apríla 2009 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 5/2009 z 28. mája 2009, pričom uvedené rozhodnutia zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. V konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 223/09 sťažovateľka taktiež (hoci je zastúpená rovnakým právnym zástupcom ako spoločnosť E.) o vstup do konania nepožiadala.

Keďže sťažovateľka nepožiadala o účasť v konaní pred všeobecným súdom, nemohol jej tento ani takéto postavenie priznať.

Vo veci neexistuje rozhodnutie o merite veci, ktorým by všeobecný súd rozhodol. Všeobecný súd rozhodol len procesne, keď prerušil konanie a požiadal Súdny dvor o rozhodnutie vo veci predbežnej otázky.

Tieto rozhodnutia všeobecného súdu nie sú spôsobilé privodiť arbitrárnosť a nezavádzajú sťažovateľku možnosti uchádzať sa v konaní pred všeobecným súdom účasti v konaní, a tým aj uplatnenia svojich základných práv a slobôd v konaní a predložiť mu svoje argumenty.

Postavenie sťažovateľky v súčasnosti ešte umožňuje plné uplatnenie jej práv v prebiehajúcom súdnom konaní.

Keďže v okolnostiach daného prípadu v súčasnosti neexistuje meritórne rozhodnutie najvyššieho súdu, ale len procesné rozhodnutie o prerušení konania a predložení predbežných otázok na rozhodnutie Európskemu súdnu dvoru, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky spočívajúca v tom, že najvyšší súd s ňou nekonal ako s účastníčkou konania, nie je v tejto fáze konania spôsobilá privodiť arbitrárnosť napádaného uznesenia najvyššieho súdu. Inými slovami, sťažovateľke nebola v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu definitívne a s konečnou platnosťou odňatá možnosť konať pred (všeobecným) súdom, pretože ešte stále má

možnosť predložiť mu svoje argumenty a legálnym spôsobom využiť všetky zákonné prostriedky, aby status, o zachovanie ktorého jej ide, obhájila (čl. 127 ods. 1 ústavy).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že napádaným rozhodnutím najvyššieho súdu nedošlo k namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv, preto jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010